

WOJEWODA LUBUSKI

Marcin Jabłoński

PS-V.431.1.2012.MRod

Gorzów Wlkp., dn. 17 kwietnia 2012 r.

**Pani
Dominika Konieczna
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Trzcielu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zmianami), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zmianami), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami), Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzcielu (ul. Poznańska 28, 66-320 Trzciel) w zakresie realizacji wybranych zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Małgorzata Rodak- starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w dniach 16.02.2012r. i 21.02.2012r., na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 31-1/2012 i 31-2/2012 z dnia 14 lutego 2012r.

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz.1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Skontrolowaną działalność, w zakresie realizacji obowiązku przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz prawidłowości przyznawania dodatku z tytułu urodzenia dziecka,

jak również jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka - oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wpływ na ocenę miały w szczególności wyniki kontrolowanej działalności oraz oceny częściowe dotyczące:

- Zasadności przyznawania zasiłków rodzinnych warunkujących przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka - oceniono pozytywnie - wszystkie skontrolowane decyzje wydane były prawidłowo (skontrolowano 11 decyzji przyznających zasiłek rodzinny wraz z dodatkiem z tytułu urodzenia dziecka, co stanowi 100% decyzji wydanych w okresie objętym kontrolą).
- Zasadności przyznawania jednorazowej zapomogi - oceniono pozytywnie - wszystkie skontrolowane decyzje wydane były prawidłowo (skontrolowano 26 decyzji przyznających jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, co stanowi 100% decyzji wydanych w okresie objętym kontrolą).
- Weryfikacji przyjmowanych wniosków - oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami – na 37 skontrolowanych wniosków, 11 wymagało uzupełnienia części VIII wniosku dot. dochodu rodziny. Kontrola wykazała, iż we wszystkich 11 skontrolowanych dokumentach brakowało potwierdzenia wyliczenia dochodu warunkującego przyznanie prawa do świadczeń rodzinnych. W pozostałych 26 przypadkach wniosek był wypełniony prawidłowo.
- Terminowości wydawania decyzji w sprawie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu urodzenia dziecka, jak również decyzji przyznającej jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka - oceniono pozytywnie - skontrolowano 37 decyzji, co stanowi 100 % decyzji wydanych w okresie objętym kontrolą, wszystkie skontrolowane decyzje wydane zostały terminowo.
- Terminowości wypłaty przyznanych świadczeń - oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami – skontrolowano 37 decyzji, co stanowi 100 % decyzji wydanych w okresie objętym kontrolą, w tym jedna decyzja z dnia 21.11.2011 r. nr OPS8250.397.2011 zrealizowana była z uchybieniem terminu.
- Terminowości wszczęcia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego - oceniono negatywnie - 70,84 % skontrolowanych postępowań wszczęta była nieterminowo, z czego 68 % postępowań wszczęta była po upływie miesiąca, 29 % postępowań wszczęta była po upływie 2 miesięcy, a 3 % postępowań wszczęta była po upływie 3 miesięcy. Skontrolowano 56 dłużników alimentacyjnych, co stanowi 100 % dłużników - dla których wierzycieli w okresie zasiłkowym 2011/2012 przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

- Realizacji obowiązku przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego - oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Wobec 8 dłużników, spośród 56 nie wszczęto postępowania w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Z przedstawionych przez jednostkę kontrolowaną informacji wynika, iż 4 przebywa poza granicami kraju, 1 przebywa w areszcie śledczym, dla 3 nie ustalono miejsca pobytu. Wobec 2 dłużników spośród 3 nie podjęto działań zmierzających do ustalenia miejsca pobytu. Jednostka kontrolowana bazowała na danych pochodzących ze zwrotnego potwierdzenia odbioru korespondencji z dnia 02.06.2011r. oraz na zaświadczeniu od komornika o bezskutecznej egzekucji z dnia 25.08.2011r.
- Prawidłowości wezwania dłużnika alimentacyjnego- oceniono pozytywnie.

Ponadto badając realizację wybranych zadań z zakresu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) i ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.), oceniono czy kontrolowany obszar działalności jednostki kontrolowanej funkcjonuje prawidłowo. Za kryteria oceny posłużyły:

- Legalność - kontrolowana jednostka realizuje zadania zlecone na podstawie Zarządzeń Nr 107/2011 i 246/2010 Burmistrza Trzciela oraz Zarządzenia nr 3/2008 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu. W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie: art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, art. 35 kodeksu postępowania administracyjnego. Ponadto stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wypełniania części VIII wniosku. W pozostałej części zadania realizowane są zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
- Rzetelność - na podstawie skontrolowanej dokumentacji można stwierdzić, iż nie wszystkie zadania są realizowane z należytą starannością, sumiennie i we właściwym czasie, czego dowodem są nieterminowo wszczęte postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, jak również zaniechanie działań w przypadku nieznanego miejsca przebywania dłużnika alimentacyjnego.
- Gospodarność - w toku kontroli nie stwierdzono występowania przypadków niegospodarności. Ustalono, iż jednostka kontrolowana kierując się zasadą oszczędności wysyłała jedynie decyzje odmowne za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Powyższe działanie stanowi naruszenie art. 39 kodeksu postępowania administracyjnego i nie może być traktowane jako forma oszczędności.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Brak potwierdzenia wyliczenia dochodu, we wszystkich skontrolowanych wnioskach warunkujących przyznanie świadczenia, uzależnionego od spełniania kryterium dochodowego. Wyliczenia dotyczące dochodów członków rodziny osiągnięte w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy stanowią integralną część VIII wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, którą obowiązany jest wypełnić podmiot realizujący świadczenie. Pani Dominika Konieczna w protokole ustnych wyjaśnień złożonych dnia 21.02.2012 r. oświadczyła, iż „część VIII

wniosku nie została uzupełniona ponieważ, dane znajdujące się w tej części wniosku były generowane z systemu komputerowego i znajdują się w uzasadnieniu decyzji administracyjnej”. Wyliczenie dochodu poza właściwym formularzem jest obciążone wadami, gdyż nie jest jednoznacznie określone kto sporządził wyliczenie ani kiedy zostało ono sporządzone, w razie ewentualnych błędów skutkuje to rozproszeniem odpowiedzialności, błędnym wyliczeniem dochodu, a tym samym przyznaniem świadczenia bez podstawy prawnej.

Decyzje nie były wysyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, co stanowi naruszenie art. 39 kodeksu postępowania administracyjnego. Brak potwierdzenia odbioru decyzji skutkuje niemożnością ustalenia terminu uprawomocnienia się decyzji, a tym samym terminu wniesienia odwołania. Ponadto skutkować to może błędnym prowadzeniem dalszego postępowania administracyjnego uzależnionego od uprawomocnienia się decyzji (np. wniosek o przyznanie pomocy w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne składa się w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego stała się ostateczna).

W jednym przypadku nastąpiło naruszenie art. 26 ust 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie terminowości wypłaty przyznanego świadczenia, tj. osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych w okresie od 01.11.2011 r. do 31.10.2012 r. w miesiącu grudniu nie otrzymała pełnej wysokości należnych świadczeń.

Brak reakcji lub opieszałe (nierzetelne z przekroczeniem terminów) podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych w zakresie przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Skutkuje to opóźnieniem w podejmowaniu wszelkich innych czynności wobec dłużników - mających wpływ na skuteczność ścigalności wypłaconych uprawnionym środków budżetowych.

Opisane powyżej nieprawidłowości zdaniem zespołu kontrolnego, wynikają z niewłaściwej organizacji pracy jednostki kontrolowanej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzcielu realizacją zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmuje się jedna osoba, która posiada także upoważnienie Burmistrza Trzciela do wydawania decyzji w ww. zakresie.

Stwierdzono brak należytego nadzoru, gdyż przyjmowanie, weryfikacja wniosku, jak również wydanie decyzji odbywa się przez jedną osobę, dodatkowo brak było potwierdzenia kontroli wydawanych decyzji przez bezpośredniego przełożonego – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu. Powyższe może powodować wystąpienie ewentualnych nieprawidłowości, a nawet nadużyć.

Ponadto przy wypłatach gotówkowych w miesiącu listopadzie, grudniu i styczniu (rejon Brójce) - w kolumnie „podpis” widnieje ten sam podpis. Natomiast w przypadku list dotyczących wypłat gotówkowych (rejon Trzciel) – w większości pozycji znajdują się podobne podpisy, co budzi wątpliwość, czy osoba uprawniona odebrała należne pieniądze.

Osobami odpowiedzialnymi za powstanie opisanych nieprawidłowości są pracownik merytoryczny Pan Tomasz Kiełbik oraz Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu Pani Dominika Konieczna.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości zalecam:

- przestrzeganie zapisów art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych w kwestii terminowego wypłacania należnych świadczeń;

- rzetelną weryfikację przyjmowanych wniosków z uwzględnieniem zapisów art. 24 a ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- przestrzeganie zapisów art. 35 kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych, zwłaszcza w przypadku wezwania dłużnika, w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego;
- przestrzeganie zapisów art. 39 kodeksu postępowania administracyjnego, w kwestii prawidłowego dostarczania korespondencji;
- rzetelne prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych zmierzających do zwiększenia skuteczności ściągalności alimentów;
- wzmocnienie nadzoru w zakresie realizacji zadań zleconych na podstawie ustaw o świadczeniach rodzinnych i o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jak również rozważenie możliwości zwiększenia liczby etatów lub podziału w/w zadań na minimum dwie osoby;
- opracowanie procedury wypłaty gotówkowej, w szczególności w kwestii potwierdzenia przez osobę uprawnioną do odbioru przyznanych świadczeń.

Na podstawie art. 46 ust 3 pkt 3 i 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA LUBUSKI
Marcin Jabłoński